

Poincaré egyidőre visszavonul.

London, május 14. A *Daily Mail* párisi levelezője közli, hogy Poincaré miniszterelnök bejelentette Millerand elnöknek, hogy június elsejével le fog mondani, egyben értesítette az angol kormányt, hogy kötelességének érzi elejteni azt a találkozási tervet, amelyen a jóvátételi kérdést tárgyalták volna Macdonaldal. Ezek az első eredményei annak a győzelemnek, amelyet a francia radikális szocialisták az általános választásokon arattak.

Páris, május 14. A londoni politikai körök Poincaré utódjától, Herriot-tól a francia külpolitikában nem várnak semmiféle változást. Komolyan számítanak az alábbi program biztosítására: 1. A szakértői javaslat teljes egészében és változtatás nélkül való elfogadása. 2. Anglia és Franciaország szoros együttműködése a Népszövetségben. 3. Németország felvétele a Népszövetségbe. Valószínű, hogy Macdonald a közeljövőben Poincaré utódjával találkozni fog, ha nem is a Poincaréval megbeszél helyen.

Páris, május 14. A *Daily Mail* diplomáciai munkatársa jól értesült francia politikai körök-

ben azt az értesítést kapta, hogy Millerand az új kormánytól a következő három alapelv tiszteletben tartását fogja kérni: 1. A Ruhr-vidéket ne őrítsék ki addig, amíg Németország teljesen meg nem fizette tartozását, 2. Feltétlenül tartassák jenn Franciaország vatikáni nagykövetségét. 3. Ebben a pillanatban ne ismerjék el az orosz kormányt.

Millerand péntekre magához kéri Herriot-t, a radikális szocialisták vezérét, akivel a politikai helyzetet kívánja megbeszézni.

Leon Blum szocialistavezér az *Excelsior*-ban kijelenti, hogy Franciaország feltétlenül meg akarja valósítani a gyakorlatban a szakértők véleményét és reméli, hogy a német birodalmi gyűlésben többsége lesz a javaslatnak.

A francia szocialista párt még ebben a hónapban kongresszust hív össze, hogy a szocialistáknak az új kormányba való belépését megvitassák.

A *Matin* jelentése szerint Poincaré egy időre visszavonul a politikai élettől. Tardieu pedig azzal a tervvel foglalkozik, hogy végleg szakít a politikával.

Szelnokra tették át a csongrádi bombamerénylet összes aktáit.

A főtárgyalást is Szelnokon tartják meg.

Szeged, május 14. (Saját tudósítónktól.) Nem egyszer számolt be a *Szeged* az elmúlt hónapok és hetek folyamán a legutolsó karácsony másodnapján elkövetett borzalmas csongrádi bombamerénylet bűntényének minden fázisáról, hogy a nagyközönség állandóan tájékozott legyen az egész büntügyi eljárásról. A főbűntudós Piroksa-fivérek szabadlábra helyezése után, most ismét egy szenzációs fordulatról számolhat be a *Szeged* munkatársa.

A bűntény most már a vizsgálat legutolsó stádiumában van, ugyanis Zombory János vizsgálóbíró — mint ismeretes — hetekkel ezelőtt személyesen kiszállt Csongrádra és kihallgatta az ügy összes tanuit. Ezután az iratokat kiadták dr. Szabó József egyetemi tanárnak, törvényszéki orvosszakértőnek, aki ezeknek áttanulmányozása után, hozzákezdett a gyanúsítottak elmeállapotának megfigyeléséhez. A megfigyelés már majdnem befejeződött és így a vizsgálat is utolsó stádiumába jutott el; nem sokára ki lehetett volna tűzni a főárgyalást, amely iránt már előzetesen nagy érdeklődés nyilvánult meg. Nem régiben azután a gyanúsítottak képviselője felterjesztést nyújtott be a törvényszékhez, amelyben kérte a vizsgálat kiterjesztését. Erről az indítványról még határozni

sem lehetett, amikor most megjött egy feltűnést keltő kuriai határozat.

A Kuria ugyanis elrendelte, hogy a csongrádi bombamerénylet egész ügyét a szelnoki törvényszékre tegyék át és ott tartassák majd meg a főárgyalást is. Ezt a végzést ugyanis az előzte meg, hogy a főügyészség felterjesztette az ügy összes iratait, valamint a csongrádi merényletről szóló hírlapi tudósításokat a koronaügyészséghez, aki azzal az előterjesztéssel küldte át az egész aktacsomót a Kuriához, hogy bizonyos szempontokból célszerűnek mutatkozik, ha a főárgyalást nem Szegeden tartandó meg.

A Kuria erre ma leküldte a szegedi törvényszékhez B. I. 2553/1924—165. számú végzését. A végzés kimondja, hogy a „magyar királyi Kuria 1924 május 7-ik napján megtartott nyilvános tárgyaláson a következő végzést hozta: A Kuria a bírósági iratokat előterjesztett indítványoknak helyt ad és az illetékes szegedi törvényszék helyett a szelnoki törvényszéket delegálja.”

A végzés indokolása kimondja, hogy Szegeden és vidékén részben a terheltek mellett, részben pedig azok ellen olyan hangulatkeltés folyik, amely alkalmas arra, hogy a közönség körében olyan izgalmat váltson ki, amely a társadalom más köreire is elterjedne, a közbiztonságot és a közbékét súlyosan veszélyeztetheti. Ezért a Kuria a felterjesztett iratok és ujságcikkek áttanulmányozása után a bűnvádi perrendtartás 29. szakaszának második bekezdése alapján ennek a bűnténynek elbírálására az illetékes szegedi törvényszék helyett a szelnoki törvényszéket küldötte ki. A végzést egyébként Ráth Zsigmond, a Kuria másodelnöke írta alá.

Illetékes helyen ezzel kapcsolatban kijelentették a *Szeged* munkatársának, hogy a Piroksa-fivérek szabadlábra helyezése után támadt nagy hírlapi visszhang miatt hozta meg a Kuria végzését, amikor ugyanis különösen egyes fajvédőorgánusok fejtek ki élénk agitációt.

A bombamerénylet iratait egyébként a Kuriától azonnal és egyenesen Szelnokra küldötték, azok már vissza sem kerültek Szegedre. A szegedi törvényszék, amely öt hónap óta nagy energiával és szaktudással dolgozott ebben az ügyben, befejezte működését.

A szelnoki törvényszék előreláthatólag csak őszre tudja majd kitűzni a főtárgyalást, mivel előbb részletesen át kell tanulmányoznia a vizsgálóbírónak, ügyésznek és tanácselnöknek az egész bűntényt. Itt jegyezzük meg, hogy a szegedi törvényszék — értesülésünk szerint — még a nyári szünet előtt akarta kitűzni a főtárgyalást.

A Devizaközpont közli, hogy 100 takarékkorona árfolyama egyenlő 128 papírkoronával.

Dr. Veszprémy Dezső.

Szeged, május 14. (Saját tudósítónktól.) A Ferenc József-Tudományegyetem Dugonics-téri központi épületének ormára szerdán délután félhat órakor fölvonták a fekete zászlókat: Dr. Veszprémy Dezső egyetemi tanár, az egyetem rektora meghalt. A halálhír villámgyorsan terjedt el a városban és általános részvétet keltett mindenfelé. Veszprémy Dezsőt mindenki ismerte ebben a tiszaparti városban, amely hajlékot adott Kolozsvár száműzött egyetemének és a száműzött egyetem tanárainak, ifjúságának. És aki ismerte Veszprémyt, az szerette is. Korai halála nemcsak az Alma Mater gyászra, hanem Szeged város társadalmának is, amelynek az elhunyt professzor idejövetele óta egyik legértékesebb tagjává lett.

Veszprémy Dezső halálának híre nem ért váratlanul senkit. Éppen egy hete, hogy súlyos betegen beszállították az egyetem belgyógyászati klinikájára, ahol dr. Viddkovich Kamill orvosprofesszor kétszer is megoperálta. A nygybeteg rektor legyengült szervezete nem tudott már megbirkózni a súlyos betegséggel és a halál váltotta meg emberfeletti szenvedéséről. Mert elképzelhetetlenül sokat szenvedett az alatti az egy hét alatt, amíg az egyetem klinikájának felíve ápoli belege volt.

Belegése hirtelen támadt és gyorsan halalmasodott el rajta. Szerdán reggel nagy fájdalommal ébredt. A tünetekből azonnal megállapította, hogy vakbélgyulladásra van. Dr. Viddkovich Kamill, a sebeszeti klinika vezetője, akit a beteg professzor hozzátartozói értesítettek, azonnal beszállította a klinikára, ahol dr. Jancsó professzor jelenlétében tüzetes vizsgálat után még a kora délelőtti órákban megoperálta. Az operáció után a beteg fájdalmai enyhültek és minden jel arra mutatott, hogy dr. Veszprémy Dezső hamarosan túlesik a krízisen. Másnap a beteg ismét fájdalmakat érzett. Professzor-társai szükségesnek tartották az operáció megismétlését, ami rövidesen meg is történt. Ismét javulás mutatkozott után, de csakhamar bekövetkezett a visszaesés. A vakbélgyulladás ugyanis egy egészen ritkán föllépő tünettől komplikálódott. Egy szövödmény lépett fel, amely a tápcsatorna működését — bár az operáció idejében történt — megakadályozta és így az orvosprofesszorok hiába követték el mindent a beteg megmentésére, a katasztrófa bekövetkezését már nem hátríthatták el.

Szerdán délelőtti már szívgyengeség jelei mutatkoztak és délben a beteg elvesztette eszméletét. Ápolói megdöbbenve konstataáltak, hogy az agónia következett be. A beteg nem nyerte többet vissza öntudatát és délután, néhány perccel öt óra után, hozzátartozói és karsársai körében elhunyt.

Veszprémy Dezsőt alig ötvenhárom éves korában ragadta el a halál. 1871-ben született. A középiskolai tanulmányok elvégzése után a kolozsvári Ferenc József-Tudományegyetem orvosi fakultására iratkozott be és kitüntetéssel szerezte meg orvosi diplomáját. Az egyetemtől nem vált meg, mint gyakornok az egyetem szolgálatába lépett. Fokozatosan haladt előre. Tanársegéd, magántanár, adjunktus, címzetes rendes tanár lett, majd 1914 május 31-én a kórhoztan és a kórszövettani tanszékre nyilvános rendes tanárnak nevezték ki. Kolozsvári katedráját csak akkor hagyta el, amikor a románok 1919 májusában átvették az egyetemet, de azért Kolozsvárról maradt továbbra is, egészen 1921-ig, amikor a Szegedre helyezett egyetem tanácsa az orvosi fakultás dékánjává választotta a Szegedre hívta. Az első szegedi tanévben dékánja volt az orvosi fakultásnak, 1922—1923-ban prodekanja és a mostani 1923—1924-ik tanévben egyhangú választással az egyetem rektor magnificusa.

Karsársai és hallgatói őszinte ragaszkodással szerették, mert tudták, hogy talán nincs rajta kívül senki, aki annyira szívén viselte volna ügyüket, az egyetem ügyét, mint dr. Veszprémy Dezső. Meglehetősen gyenge fizikai szervezete ellenére bámulatos agilitással fáradozott az egyetem érdekében. Állandóan tárgyalt a kormánnyal, a kultuszminisztériummal, a várossal az egyetem végleges elhelyezésének kérdéséről, nagyon szerette volna, ha minél hamarabb biztosíthatja a szegedi egyetem állandóságát. Sokat

Mi ennek a titka? Jártam valamikor én is köztük, próbáltam utánózni őket, de minden elmésség a torkomba fagyott. Szimplábbá váltam a rendesnél is, egyetlen ötlet nem jutott az eszembe, ha megszólaltam, jóindulatulag figyelmeztettek.

— Nézd, a jó öreg Moravcsik most akadémikus lett, talán elvállal téged is olcsóbban.

Vagy ta'an lent járva egész mássá válnak az emberek s csak a madártávlatból való szemlélet szépít meg mindent? Tudja az Isten.

Hanem azért el kell árulnom valamit, amit egy kis lány kötött egyszer a titoktartásomra. Ritka jókedvében lehetett, őszinte volt.

— Tudja-e miket mondtunk mi, lányok, mikor maguk olyan ábrándosan tekintenek föl az ablakba és a lovagregények szabályai szerint köszönnek?

— Semmit, hanem nyájasan bolintanak.

— Azt nem vette észre, hogy kacagunk is?

— Mindig kacagunk.

— Na lássa! Én többnyire azt mondom „nyájasan”, hogy essél le a székről. Az Olga halálos komolyan tudja a fogai közt mormolni: még mindig itt lityegsz, vén pohos? Nem neveltlenség, vagy illetlenség ez, de mind ilyenek vagyunk. Mondunk aztán még mást is, de azt nem reprodukálhatom, illetve nem árulhatom el. Ne higgyen a lányoknak.

Azt hiszik, megfogadtam a tanácsát? Dehogyan fogadtam, hittem. Csak most jövök rá, hogy kár volt, amikor késő. Ámbár talán inkább mindegy.

Bob,